

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 17 juli 2020
Datum GS-besluit : 25 augustus 2020

Vragen nr. 89

Vragen van de heer dr. Ir. **E.M.A. Smaling** (SP) over Aanpak drugsproductie- en criminaliteit

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 17 juli 2020 door het lid van Provinciale Staten, de heer dr. Ir. **E.M.A. Smaling** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Onlangs verscheen in NH-nieuws een bericht over de toename van harddrugsproductie in Noord-Holland.¹

Naar aanleiding van dit bericht heeft de SP-fractie de volgende vragen:

VRAGEN

Vraag 1:
Kent u het bericht?

Antwoord 1:
Ja.

Vraag 2:
Deelt u de mening van de SP-fractie dat dit een zeer verontrustend bericht is?

Antwoord 2:
Ja.

Vraag 3:

¹ <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/269792/harddrugsproductie-is-hot-in-noord-holland-met-havens-schiphol-amsterdam-en-buitengebieden>

Deelt u de mening van de SP-fractie dat de ontwikkelingen, zoals in dit bericht beschreven staan, een gezamenlijke aanpak vergen, daar zij te groot zijn voor een enkel politiekorps of een enkele gemeente?

Vraag 4:

Acht u de afzonderlijke Veiligheidsregio's in onze provincie voldoende toegerust en capabel om dergelijke beschreven ernstige problematiek aan te kunnen pakken? Graag een toelichting.

Vraag 5:

Is het u bekend of een gezamenlijke aanpak reeds in werking is getreden?

Zo ja, kunt u een toelichting geven?

Antwoord 3 t/m 5:

Ja. Daarom ook zijn ruim tien jaar geleden in het hele land Regionale Informatie en Expertise Centra (RIECs) opgericht. Binnen het RIEC werken onder meer gemeenten, Openbaar Ministerie, politie en Belastingdienst samen. De RIECs richten zich op de voorkoming, bestrijding en integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Het RIEC verbindt informatie, expertise en capaciteit van verschillende overheidsinstanties. Daarnaast ondersteunt en adviseert zij in het bijzonder de gemeenten in de regio bij het vormgeven en uitvoeren van de bestuurlijke aanpak van ondermijning en het vergroten van de gemeentelijke weerbaarheid. Het samenwerkingsverband heeft een landelijk dekkend netwerk met een regionale en lokale borging.

In de politie-eenheid Noord-Holland wordt door de diverse RIEC-convenantpartners in diverse samenstellingen hard gewerkt aan het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Om ervoor te zorgen dat alle initiatieven en projecten vanuit één gezamenlijke ambitie en in onderlinge samenhang worden uitgevoerd, zijn deze ondergebracht in het programma Aanpak Ondermijning Noord-Holland. De centrale sturing op dit programma is in de volle breedte belegd bij de voormalige stuurgroep RIEC, thans stuurgroep Aanpak Ondermijning geheten, waar de provincie deel van uitmaakt. Voor deze programmatische aanpak zijn vanuit het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld.

Zoals ook uit het artikel naar voren komt, betreft een van de onderdelen van dit programma de aanpak van drugsproductielocaties voor zowel soft- als harddrugs. Hierbij is aandacht voor de repressieve alsook een meer preventieve aanpak. Meer informatie hiervoor is te vinden op de website van NH Drugsalert: <https://nhdrugsalert.nl/>

De veiligheidsregio's zelf spelen overigens geen rol bij de aanpak van ondermijning of de bestrijding van drugscriminaliteit.

Daarnaast is in het door ons vastgestelde Uitvoeringsplan Interbestuurlijk Toezicht 2019-2020 het thema-onderzoek naar het 'illegaal gebruik van agrarische (op)stallen' opgenomen. Het doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken in hoeverre de gemeenten in Noord-Holland vrijkomende agrarische (op)stallen in beeld hebben en welke maatregelen zij nemen om illegaal gebruik te voorkomen dan wel aan te pakken.

Gemeenten hebben – vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Ruimtelijke Ordening – met vergunningverlening, toezicht en handhaving de instrumenten om maatregelen te treffen en illegaal gebruik aan te pakken. Het doel is dat gemeenten hun taken en bevoegdheden gericht inzetten en daarmee de risico's voor de volksgezondheid (waar mogelijk) wegnemen en ondermijning in het buitengebied mede vanuit het Omgevingsrecht actief bestrijden.

Op dit moment is het onderzoek in uitvoering en daarbij is contact met het RIEC om de 'best practices' te achterhalen en te delen. De verwachting is dat het onderzoek in het vierde kwartaal van 2020 wordt afgerond. Over de eindresultaten van het onderzoek wordt een rapportage opgesteld. Op basis hiervan worden door ons verdere vervolgstappen bepaald.

Het opgehaalde beeld van de situatie zoals beschreven in het doel van het thema-onderzoek, leidt tot richtinggevende aanbevelingen voor de gemeenten en zullen worden gemonitord.

Vraag 6:

In hoeverre wordt er informatie uitgewisseld met andere provincies, in het bijzonder met de provincie Noord-Brabant, welke langdurige ervaring heeft met de aanpak van harddrugsproductie?

Antwoord 6:

Het RIEC samenwerkingsverband is een landelijk dekkend netwerk, waarbij kennis en expertise over criminele fenomenen en de aanpak landelijk wordt uitgewisseld en regionaal worden geïmplementeerd. Uitwisseling vindt plaats binnen en tussen de RIECs die werken op basis van een informatieconvenant. Dat convenant maakt het mogelijk om – onder strikte voorwaarden – informatie uit te wisselen.

Vraag 7:

De Commissaris van de Koning is volgens zijn taakomschrijving verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de provincie. Bovendien – zo staat tevens in de taakomschrijving – coördineert de commissaris de hulpdiensten als een ramp in meerdere gemeenten gebeurt. Deelt u de mening van de SP-fractie dat de in het artikel beschreven ontwikkelingen alle kenmerken van een ramp in zich hebben? Te denken valt aan milieudelicten, mogelijke intimidatie van omwonenden, brand- en ontploffingsgevaar van drugslaboratoria, witwasoperaties, enzovoort. Graag een toelichting.

Antwoord 7:

Nee. Het concept van een ramp betreft plotseling toeslaande, vaak grootschalige, ongevallen of incidenten, waarbij gecoördineerde inzet van hulpverleningsdiensten noodzakelijk is. Dat is hier niet van toepassing. Dat laat onverlet de ernst van de beschreven ontwikkelingen. Vandaar ook de gecoördineerde aanpak van ondermijning via de RIECs.

De commissaris van de Koning heeft overigens sinds 2010 geen coördinerende rol meer in de openbare orde en veiligheid. De verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid in de provincie ligt bij de burgemeesters. De vijf voorzitters van de veiligheidsregio's kunnen bij

gemeentegrensoverschrijdende incidenten het gezag van de burgemeesters overnemen en de inzet van de hulpverleningsdiensten op regionaal niveau aansturen.

Vraag 8:

Welke relatie legt GS tussen beschreven problematiek en het verschijnsel 'ondermijning'? In hoeverre kunnen we hier spreken van overlapping?
Graag een uitgebreide toelichting op uw antwoord.

Antwoord 8:

Er is een belangrijke relatie tussen de beschreven problematiek en het verschijnsel 'ondermijning'. Zowel bij de vervaardiging van drugs alsook bij het witwassen van door drugsproductie verkregen winsten is de bovenwereld nodig. Bijvoorbeeld bij vergunningen voor bedrijfslocaties of de aankoop van vastgoed. Als de overheid of maatschappij dit niet voldoende op de radar heeft, kan ze ongewild dit soort vormen van criminaliteit faciliteren. Daardoor raken onder- en bovenwereld met elkaar verweven. En daarmee worden gezagsstructuren aangetast, waardoor mensen vertrouwen verliezen in de wijze waarop de samenleving functioneert.

Dat is ondermijning. Om dat te voorkomen is het niet alleen van groot belang om de georganiseerde criminaliteit te bestrijden, maar ook de overheid en samenleving als zodanig weerbaar te maken tegen deze vorm van criminaliteit die zo nadrukkelijk de 'gewone' wereld nodig heeft voor haar handel en wandel. Daarom ook zetten wij met de Agenda Weerbaar Noord-Holland (ons kenmerk: 1424295/1454883) in op vergroting van de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit van de Noord-Hollandse overheid en maatschappij.

Vraag 9:

Is de Commissaris van de Koning voornemens om in dit geval zijn coördinerende taak op zich te nemen? Graag een toelichting.

Zo ja: hoe gaat de CdK deze coördinerende rol oprichten, invullen en uitvoeren? Op welke termijn gaat hij hier actie op ondernemen, en met welke instituties treedt hij in overleg hierover?

Zo nee: welke motivatie heeft de CdK om dit niet te gaan doen?

Antwoord 9:

Nee. De commissaris van de Koning heeft zoals aangegeven geen coördinerende rol meer op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Zoals ook beschreven in de provinciale Agenda Weerbaar Noord-Holland richt de provincie zich primair op de preventieve aanpak van georganiseerde criminaliteit. Hoofddoel van de agenda is om binnen de geografische grenzen van Noord-Holland de weerbaarheid te vergroten. De rol die de provincie daarmee inneemt, is die van facilitator en regisseur.

Bovendien kennen de verschillende projecten binnen het programma Aanpak Ondermijning een bestuurlijk ambassadeur. Voor het project Productielocaties Drugs is dat burgemeester Hamming van de gemeente Zaanstad.

Echter, vanuit zijn rijkstaken voert de commissaris wel regelmatig gesprekken met de burgemeesters en ook de korpchefs van politie en de hoofdofficieren van justitie in Noord-Holland over de weerbaarheid van het openbaar bestuur en de strijd tegen ondermijning. Ook

spreekt hij daarbij met enige regelmaat de ministers van Justitie en Veiligheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrealities. Deze werkzaamheden voert de commissaris uit als rijksorgaan, onder verantwoordelijkheid van de regering. De commissaris legt hierover dan ook uitsluitend verantwoording af aan de betrokken ministers en zij op hun beurt aan de Tweede Kamer.